

«Ιωάννης Καποδίστριας - Η ζωή και το έργο του»: Συζήτηση στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει»

/ [Ενορίες](#)

Ο Καποδίστριας υπήρξε πρότυπο ευθύνης, ήθους, πνευματικότητας και προσφοράς. Η ζωή του αποδεικνύει ότι η ηγεσία απαιτεί ανιδιοτέλεια, συνέπεια και πίστη στο κοινό καλό.

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του [Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς](#) και στο πλαίσιο του προγράμματος «[ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...](#)», την Παρασκευή 31 Οκτωβρίου 2025, ο Συγγραφέας κ. Στέφανος Μίλεσης, Πρόεδρος της Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς, φιλοξένησε τον Δρα Ανδρέα Κούκο, Πρόεδρο της Εταιρείας Μελέτης Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας «[Ιωάννης Καποδίστριας](#)», σε μια συζήτηση με θέμα «[Ιωάννης Καποδίστριας : Η ζωή και το έργο του](#)».

Η συζήτηση με τον Ανδρέα Κούκο, ιστορικό και ερευνητή της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, επικεντρώθηκε στη ζωή, το έργο και την

παρακαταθήκη του Ιωάννη Καποδίστρια, πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας. Ο κ. Κούκος, ίδρυσε την Εταιρεία Μελέτης Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας «Ιωάννης Καποδίστριας» το 2010, με στόχο την ανάδειξη και αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας γύρω από τον μεγάλο αυτό πολιτικό. Μέσα από τη συζήτηση παρουσίασε όχι μόνο τη μελέτη του για τον Καποδίστρια, αλλά και τη σημασία που έχει η προσωπικότητά του για τη σημερινή Ελλάδα.

Παρακολουθήστε τη συζήτηση:

Σύμφωνα με τον κ. Κούκο, ο Καποδίστριας υπήρξε ο πραγματικός ιδρυτής του ελληνικού κράτους. Παρέλαβε μια χώρα κατεστραμμένη, χωρίς κρατική υπόσταση, βυθισμένη στη διχόνοια, στις τοπικές φατρίες και στα ερείπια του αγώνα. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1828, αφήνοντας μια λαμπρή διεθνή σταδιοδρομία στη ρωσική διπλωματία, όπου κατείχε τη θέση του υπουργού Εξωτερικών.

Ο κ. Κούκος τόνισε ότι ο Καποδίστριας δέχθηκε να κυβερνήσει υπό δύο προϋποθέσεις: να τον καλέσουν όλοι οι Έλληνες και να συμφωνήσουν οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις. Οι προϋποθέσεις αυτές εξασφάλιζαν νομιμότητα και στήριξη στο δύσκολο έργο του. Παρ' όλα αυτά, από την πρώτη στιγμή βρέθηκε αντιμέτωπος με τους προκρίτους και τους τοπικούς άρχοντες, που δεν ήθελαν να χάσουν τα προνόμιά τους, καθώς και με τις ξένες δυνάμεις που φοβούνταν την ενίσχυση της ελληνικής ανεξαρτησίας.

Ο Καποδίστριας χαρακτηρίστηκε αυταρχικός και δικτάτορας, κατηγορία που ο Κούκος απορρίπτει πλήρως. Εξήγησε ότι ο Κυβερνήτης προσπάθησε να σώσει την πατρίδα, η οποία κινδύνευε με ολοκληρωτική καταστροφή. Η Ελλάδα του 1828 ήταν μια επαναστατημένη περιοχή, χωρίς διοίκηση, στρατό ή οικονομία. Ο Ιμπραήμ κατέκαιγε την Πελοπόννησο και ο Κιουταχής ρήμαζε τη Στερεά Ελλάδα. Ο Καποδίστριας ήρθε να δημιουργήσει από το μηδέν ένα κράτος λειτουργικό, να ενώσει τους Έλληνες και να επιβάλει τάξη. Στην πρώτη του κυβέρνηση συμμετείχαν οι σημαντικότεροι ηγέτες του Αγώνα, γεγονός που αποδεικνύει ότι είχε ευρεία αποδοχή.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο τεράστιο κοινωνικό και εκπαιδευτικό έργο του. Μέσα σε μόλις τρία χρόνια ίδρυσε πάνω από 120 σχολεία, το Κεντρικό Σχολείο της Αίγινας, το Ορφανοτροφείο που λειτουργούσε και ως τεχνική σχολή, τη Γεωργική Σχολή της Τίρυνθας και εργαστήρια επαγγελματικής εκπαίδευσης. Εισήγαγε το αλληλοδιδασκτικό σύστημα για να μορφωθούν τα παιδιά των φτωχών, ενώ δημιούργησε και σχολή διδασκάλων, ώστε να υπάρξει εγχώρια παραγωγή εκπαιδευτικών. Πίστευε ότι μόνο μέσα από την παιδεία θα μπορούσε να στεριώσει η ελευθερία.

Παράλληλα, ίδρυσε την πρώτη τράπεζα, την Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα, και έκοψε το πρώτο ελληνικό νόμισμα, τον φοίνικα, επιχειρώντας να οργανώσει την οικονομία και να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στο κράτος.

Στο οικονομικό πεδίο ο Καποδίστριας επιδίωξε την αυτάρκεια μέσω της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της ναυτιλίας. Θεωρούσε ότι η Ελλάδα έπρεπε να στηριχθεί στους φυσικούς της πόρους και στους ανθρώπους της. Ενίσχυσε τη γεωργική παραγωγή, εισήγαγε την καλλιέργεια της πατάτας και της ντομάτας, ενώ προώθησε προγράμματα διανομής γης στους ακτήμονες. Η πρόθεσή του να δώσει γη σε όλους τους φτωχούς αγρότες στάθηκε η αιτία της οριστικής ρήξης του με τους ισχυρούς προκρίτους, οι οποίοι ήθελαν να διατηρήσουν τα τεράστια τσιφλίκια τους. Αυτή η πολιτική, όπως τόνισε ο Κούκος, συνδέεται άμεσα με τη δολοφονία του.

Στον τομέα της δημόσιας διοίκησης ο Καποδίστριας οργάνωσε το κράτος σε νέα βάση. Ζήτησε από όλους τους αξιωματούχους παράδοση και παραλαβή υπηρεσιών, ώστε να υπάρχει διαφάνεια και λογοδοσία, κάτι που, όπως επισήμανε, θα έπρεπε να εφαρμόζεται ακόμη και σήμερα. Δημιούργησε δημόσιες υπηρεσίες, καθιέρωσε τα πρώτα δημοτολόγια και επιχείρησε να συγκροτήσει τακτικό στρατό, ναυτικό και σώματα ασφαλείας. Η πειρατεία στο Αιγαίο εξαλείφθηκε, ενώ η Σχολή Ευελπίδων και άλλες στρατιωτικές σχολές αποτέλεσαν θεμέλιο του νέου στρατού.

Ο Καποδίστριας οραματιζόταν μια Ελλάδα ελεύθερη, ισχυρή και ανεξάρτητη. Για εκείνον, Ελλάδα δεν ήταν μόνο η Πελοπόννησος και η Στερεά, αλλά όλα τα εδάφη όπου μιλούσαν ελληνικά και πίστευαν στη χριστιανική πίστη: Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Θράκη, Κρήτη, νησιά και Κύπρος. Η ιδέα του αυτή προμήνυε τη μετέπειτα «Μεγάλη Ιδέα». Παράλληλα, είχε ένα ευρύτερο όραμα βαλκανικής συνεργασίας και ειρηνικής συνύπαρξης, κάτι που τον έφερε σε αντίθεση με τις ευρωπαϊκές δυνάμεις της εποχής.

Ο κ. Κούκος περιγράφει τον Καποδίστρια ως άνθρωπο ανιδιοτελή και ασκητικό. Αρνήθηκε κάθε προσωπική περιουσία και σύνταξη από τη Ρωσία για να μη θεωρηθεί εξαρτημένος. Ζούσε λιτά, εργαζόταν ασταμάτητα και είχε πλήρη συναίσθηση της αποστολής του. Η στάση του αυτή τον έκανε να κερδίσει την εμπιστοσύνη του λαού. Ωστόσο, η αφοσίωσή του στο καθήκον και η άρνησή του να εξυπηρετήσει συμφέροντα τον έφεραν σε ρήξη με ισχυρές οικογένειες και με ξένους κύκλους που επιθυμούσαν μια Ελλάδα ελεγχόμενη.

Η δολοφονία του στις 27 Σεπτεμβρίου 1831 στο Ναύπλιο υπήρξε το τραγικό τέλος ενός ανυποχώρητου ανθρώπου. Ο κ. Κούκος απορρίπτει τις θεωρίες που προσπαθούν να «ξεπλύνουν» τους δολοφόνους ή να αποδώσουν τη δολοφονία αποκλειστικά σε ξένες δυνάμεις. Θεωρεί ότι οργανώθηκε με συμμετοχή εσωτερικών παραγόντων και εκτελέστηκε από τα μέλη της οικογένειας Μαυρομιχάλη για λόγους εκδίκησης και πολιτικής αντιπαλότητας. Ο Καποδίστριας,

παρότι γνώριζε τον κίνδυνο, δεν έφυγε, αλλά πήγε στην Εκκλησία γνωρίζοντας το τέλος του.

Στη συνέχεια ο κ. Κούκος αναφέρθηκε στις σύγχρονες δράσεις της Εταιρείας «Ιωάννης Καποδίστριας». Εδώ και δεκαπέντε χρόνια οργανώνονται διαλέξεις, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα σε περισσότερα από εκατό σχολεία, ενώ συνεργάζεται με πανεπιστήμια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η προσπάθεια να ενταχθεί το «μοντέλο διοίκησης Καποδίστρια» σε μεταπτυχιακά προγράμματα διοίκησης, κάτι που ήδη εφαρμόζεται σε γαλλικό πανεπιστήμιο. Παράλληλα, η Εταιρεία επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν το έργο και την προσωπικότητα του Κυβερνήτη μέσα από συζητήσεις, διαλόγους και εκπαιδευτικά προγράμματα.

Ο κ. Κούκος έκλεισε τη συζήτηση με προσωπικό τόνο, τονίζοντας πως η ενασχόλησή του με τον Καποδίστρια του άλλαξε τη ζωή. Ο θαυμασμός του για τον Κυβερνήτη βασίζεται όχι μόνο στη μελέτη των ιστορικών πηγών, αλλά και στη βαθιά ηθική επίδραση που άσκησε το παράδειγμά του. Ο Καποδίστριας υπήρξε για τον ίδιο πρότυπο ευθύνης, ήθους, πνευματικότητας και προσφοράς. Η ζωή του αποδεικνύει ότι η ηγεσία απαιτεί ανιδιοτέλεια, συνέπεια και πίστη στο κοινό καλό.

